

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

นางสาวอิสราภรณ์ วิจิตรจรรยากุล
กลุ่มความปลอดภัยสารเคมี

อุบัติเหตุเพลิงไหม้มักก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หากเพลิงไหม้ลุกลามแพร่กระจายในวงกว้างก็จะเป็นอันตรายร้ายแรง ดังนั้น การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยควบคุม และระงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว เพื่อลดและบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้ ควรปฏิบัติดังนี้

- ๑.๑ แจ้งเหตุด้วยสัญญาณเตือนภัย และแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้คนรอบข้างทราบ
- ๑.๒ แจ้งเหตุเพลิงไหม้ต่อหน่วยระงับเหตุฉุกเฉินขององค์กร โดยแจ้งข้อมูลสำคัญให้ทราบดังนี้
  - ประเภทของเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้น เช่น เพลิงไหม้ ระเบิด สารเคมีหกรั่วไหล เป็นต้น
  - สถานที่เกิดเหตุฉุกเฉิน โดยระบุอาคารและบริเวณตำแหน่งที่เกิดเพลิงไหม้ให้ชัดเจน เวลาที่เกิดเหตุ
  - สาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้ (ถ้าทราบสาเหตุ)
  - แจ้งชื่อผู้แจ้งเหตุ สถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้แจ้งเหตุ หรือหมายเลขที่สามารถติดต่อกลับได้
  - อายวามสายโทรศัพท์ก่อนผู้รับแจ้งเหตุ เนื่องจากผู้รับแจ้งเหตุอาจต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
- ๑.๓ หยุดกระบวนการผลิตหรือเครื่องจักรที่อาจก่อให้เกิดอันตราย
- ๑.๔ ในกรณีเพลิงไหม้เล็กน้อย อาจใช้เครื่องดับเพลิงที่อยู่ใกล้เคียงระงับเหตุเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้น หากทำได้โดยไม่เป็นอันตราย ทั้งนี้ ผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้ควรได้รับการอบรมการใช้เครื่องดับเพลิงมาแล้ว
- ๑.๕ หากไม่สามารถดับเพลิงในเบื้องต้นได้ ให้ปิดประตู และหนีออกจากที่เกิดเหตุทันที

๒. การอพยพหนีไฟ

เมื่อได้รับทราบว่าเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น ให้อพยพออกจากบริเวณที่เกิดเหตุทันที และเพื่อความปลอดภัย ควรปฏิบัติดังนี้

- ๒.๑ อพยพออกจากที่เกิดเหตุทางบันได ไปตามเส้นทางหนีไฟที่ไปยังทางออกที่ใกล้ที่สุด ห้ามใช้ลิฟต์
- ๒.๒ ยายนำสิ่งของขนาดใหญ่ติดตัวไปด้วย ขณะอพยพหนีไฟ
- ๒.๓ อพยพออกจากที่เกิดเหตุอย่างเป็นระเบียบ อย่าวิ่ง หรือผลักกัน
- ๒.๔ เมื่ออพยพออกจากที่เกิดเหตุให้ไปยังจุดรวมพล (บริเวณที่ปลอดภัย) ที่กำหนดไว้ อย่ากลับเข้าไปที่เกิดเหตุอีก จนกว่าจะได้รับแจ้งว่าเหตุการณ์สงบและเข้าสู่สภาวะปกติ

๓. การระงับเหตุเพลิงไหม้

ผู้ปฏิบัติการระงับเหตุฉุกเฉิน เมื่อได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ควรปฏิบัติดังนี้

๓.๑ เตรียมตัวให้พร้อม รวมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิง และไปยังที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

๓.๒ ตรวจสอบเพื่อให้ทราบประเภทของเพลิงไหม้ และประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของเพลิงไหม้

๓.๓ ดับเพลิงโดยใช้เครื่องดับเพลิงชนิดที่เหมาะสมกับประเภทของเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้น

๓.๔ ในกรณีที่เพลิงไหม้เนื่องจากสารเคมีหกรั่วไหล

- กำหนดเขตพื้นที่อันตราย กั้นแยกพื้นที่ไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้า-ออกจากบริเวณที่เกิดเหตุ
- พิจารณาทราบว่สารเคมีที่หกรั่วไหลเป็นสารเคมีชนิดใด โดยพิจารณาจากฉลากที่ปิดข้าง

ภาชนะบรรจุสารเคมี

- ประเมินสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) สารดังกล่าวติดไฟ หรือมีสิ่งทีก่อให้เกิดการติดไฟในบริเวณนั้นหรือไม่

๒) สารดังกล่าวเป็นสารระเหยหรือไม่

๓) สารดังกล่าวเป็นพิษหรือไม่

๔) สภาพภูมิอากาศในขณะนั้นอย่างไร เช่น ทิศทางลม, ความเร็วลม เป็นต้น

๕) อันตรายที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสิ่งใดบ้าง เช่น คน ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

๖) อะไรที่ควรจะต้องดำเนินการ ตามลำดับก่อนและหลัง เช่น มีความจำเป็นในการ

อพยพผู้คนหรือไม่ ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใดในการระงับภัย

๗) การเข้าระงับเหตุจะต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอะไรบ้าง

๘) อะไรคือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องที่สุดในการระงับอุบัติภัย

- จำกัดการหกรั่วไหลของสารเคมี หากทำได้โดยไม่เป็นอันตราย และอพยพผู้ไม่เกี่ยวข้องออกจากบริเวณที่เกิดเหตุ

- เข้าดำเนินการระงับเหตุฉุกเฉินด้วยวิธีที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของสารเคมี

๔. การช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

ในกรณีที่พบผู้ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ควรปฏิบัติดังนี้

๔.๑ แจ้งหน่วยระงับเหตุฉุกเฉินขององค์กรให้ทราบตำแหน่ง และบริเวณที่พบผู้บาดเจ็บ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บสามารถเข้าช่วยเหลือได้โดยเร็ว

๔.๒ อย่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บโดยไม่ทราบวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง การช่วยเหลืออย่างไม่ถูกวิธีอาจเป็นอันตราย ต่อผู้บาดเจ็บได้

๔.๓ อย่าเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ หากไม่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณกระดูกและกระดูกสันหลัง

๔.๔ ทำการปฐมพยาบาลในกรณีจำเป็น เช่น สารเคมีเข้าตาให้ล้างตาด้วยน้ำสะอาด เป็นแผลเลือดออก มากให้ใช้ผ้าสะอาดกดที่ปากแผลเพื่อห้ามเลือด เป็นต้น

๕. บทสรุป

โดยทั่วไปเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ พนักงานภายในองค์กรมักจะตื่นตกใจ ทำให้เกิดความวุ่นวาย ทั้งในเรื่องการอพยพหนีไฟ การดับเพลิง และการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ทำให้ไม่สามารถระงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ดังนั้นองค์กรควรมีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ที่ถูกต้อง และจัดให้มีการฝึกซ้อมเป็นประจำ เพื่อให้พนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกรตอบโต้ภาวะฉุกเฉินมีความชำนาญ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการอพยพผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากบริเวณที่เกิดเหตุได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้ องค์กรควรมีการจัดระบบความปลอดภัยเพื่อป้องกันและระงับเหตุเพลิงไหม้ที่ดีด้วย
